

Івано-Франківський університет права імені Короля Данила Галицького

Івано-Франківський обласний осередок

ВГО «Асоціація кримінального права»

**ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ
ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ
КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА І ПРОЦЕСУ**

Матеріали наукового семінару

6 грудня 2012 року

Івано-Франківськ – 2012

УДК 343
ББК 67.308 + 67.311

Теоретичні та практичні проблеми розвитку кримінального права і процесу
Матеріали наукового семінару [м. Івано-Франківськ, 06 грудня 2012 року] /
Ред.кол.: Острогляд О.В. (голов.ред.) та ін. – Івано-Франківськ, 2012. – 164 с.

В збірнику опубліковано матеріали наукового семінару «Теоретичні та практичні проблеми розвитку кримінального права і процесу», який відбувся 6 грудня 2012 року на базі Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького.

Теоретичні положення і практичні рекомендації учасників семінару щодо удосконалення кримінального та кримінального процесуального законодавства, що в першу чергу зумовлені прийняттям Кримінального процесуального кодексу, розробки окремих кримінологічних проблем будуть цікавими для підготовки наступних наукових праць з проблем матеріального та процесуального кримінального права, а також при розробці законопроектів.

Для працівників судових і правоохоронних органів, науковців, викладачів, аспірантів та студентів вищих навчальних закладів.

Редакційна колегія: д.ю.н., проф. П.Л. Фріс, к.ю.н., доц. П.В.Мельник,
к.ю.н., доц. О.В. Острогляд

© Івано-Франківський університет права
імені Короля Данила Галицького, 2012

Петечел Олексій Юрійович,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри кримінального права
Юридичного інституту
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника

**ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ СТАТУС НЕПОВНОЛІТНІХ УЧАСНИКІВ
ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ЗА КРИМІНАЛЬНИМ
ПРОЦЕСУАЛЬНИМ КОДЕКСОМ УКРАЇНИ**

Розкриття і розслідування злочинів є одним із найскладніших видів суспільної діяльності, оскільки вона здійснюється у суворій відповідності до норм Конституції України, кримінально-процесуального законодавства та інших нормативних актів. Для забезпечення об'єктивності розслідування злочину, вчиненого неповнолітнім, а також для мінімізації травмування дитячої психіки законодавцем встановлено ряд додаткових, порівняно із звичайним провадженням, процесуальних гарантій охорони прав неповнолітнього учасника кримінального провадження. Більшість з них забезпечуються уже довгий час. Однак з прийняттям Кримінального процесуального кодексу України №4651-VI від 13 квітня 2012 року коло процесуальних гарантій прав неповнолітніх було розширено та приведено у відповідність до вимог сучасності.

Серед додаткових процесуальних гарантій прав неповнолітнього учасника кримінального провадження можна виділити:

- 1) досудове розслідування щодо неповнолітньої особи здійснюється спеціально уповноваженим слідчим;
- 2) судовий розгляд щодо неповнолітньої особи здійснюється уповноваженим суддею;
- 3) обов'язок учасників кримінального провадження здійснювати процесуальні дії в порядку, що найменше порушує уклад життя неповнолітнього, з врахуванням його вікових та психологічних особливостей з метою уникнення негативного впливу на неповнолітнього;
- 4) обов'язкова участь захисника у справах неповнолітніх;
- 5) спеціальний предмет доказування в даних справах з визначенням чіткого переліку обставин, що належить з'ясувати щодо особи неповнолітнього;
- 6) призначення комплексної психолого-психіатричної та психологічної експертизи;
- 7) особливий порядок виклику неповнолітнього;
- 8) участь педагога чи психолога, а у разі необхідності – лікаря при

проведенні допиту неповнолітнього підозрюваного чи обвинуваченого;

9) додаткові обмеження щодо затримання, взяття під варту чи поміщення в приймальник-розподільник для дітей, що повинні здійснюватись лише у виняткових випадках;

10) особливий порядок проведення окремих слідчих дій;

11) наявність специфічних запобіжних заходів, що застосовуються тільки до неповнолітніх;

12) участь законного представника у кримінальному провадженні;

13) можливість закритого судового розгляду справи осіб, які не досягли 18 років;

14) участь в судовому засіданні представників кримінальної міліції у справах дітей та служби у справах дітей;

15) право суду видалити неповнолітнього із залу судового засідання на час дослідження обставин, які можуть негативно вплинути на нього;

16) можливість виділення в окреме провадження щодо кримінального правопорушення, вчиненого неповнолітнім;

17) застосування примусових заходів виховного характеру.

Таким чином, можна відзначити позитивні тенденції кримінально-процесуального законодавства в частині гарантування прав неповнолітніх підозрюваних чи обвинувачених, зокрема законодавчо забезпечено спеціалізацію слідчих та судів при розслідуванні злочинів, що вчинені неповнолітніми, розширено коло обставин, що обов'язково повинні бути з'ясовані про особу неповнолітнього, передбачено можливість використання спеціальних психологічних знань щодо неповнолітніх учасників кримінального провадження. Такий комплекс додаткових гарантій охорони прав та інтересів неповнолітньої особи, передбачений кримінально-процесуальним законом, покликаний забезпечити високий рівень захищеності дитини під час розслідування справи та її розгляду в суді, посилити виховний вплив процесу розслідування, захистити неповнолітнього від можливого негативного впливу на нього процесу розслідування тощо.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України [текст]. – К.: «Центр учбової літератури», 2012. – 254с.

<u>Соловій Я. І.</u> ПРОБЛЕМИ РЕФОРМУВАННЯ ІНСТИТУТУ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ: РОЗМЕЖУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ ТА КРИМІНАЛЬНИХ ПРОСТУПКІВ.....	39
<u>Гуз Н. Д.</u> ПРИЧИНОВИЙ КОМПЛЕКС, ЩО СПРИЯЄ ВТЯГНЕННЮ НЕПОВНОЛІТНІХ У ЗЛОЧИННУ ДІЯЛЬНІСТЬ.....	44
<u>Федорак Л. М.</u> ВИЗНАННЯ ОБСТАВИН ТАКИМИ, ЩО ПОМ'ЯКШУЮТЬ ПОКАРАННЯ, ТА ПРИЗНАЧЕННЯ ПОКАРАННЯ ЗА ЇХ НАЯВНОСТІ ЗГІДНО З ЗАКОНОДАВСТВОМ ОКРЕМИХ ЗАРУБІЖНИХ ДЕРЖАВ....	47
<u>Черничук Я. В.</u> ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ТРАНСПОРТНІ ЗЛОЧИНИ.....	50
<u>Яремко О. М.</u> ПРОБЛЕМА ГУМАНІЗАЦІЇ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СИСТЕМИ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ.....	53

СЕКЦІЯ № 2

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ
КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

<u>Лобойко Л. М.</u> ПРИНЦИПИ РЕФОРМУВАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ.....	56
<u>Дудка А. В.</u> ДОПУСТИМІСТЬ ТА ДОЦІЛЬНІСТЬ ОТРИМАННЯ ДОКАЗОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ ВІД ОСІБ З ФІЗИЧНИМИ АБО ПСИХІЧНИМИ ВАДАМИ..	58
<u>Лотоцький М. В.</u> ПЕРЕДАННЯ НЕПОВНОЛІТНЬОГО ПІДОЗРЮВАНОГО ЧИ ОБВИНУВАЧЕНОГО ПІД НАГЛЯД.....	61
<u>Любчик С. Р.</u> СЛІДЧИЙ ЕКСПЕРИМЕНТ ТА ЙОГО ВІДМЕЖУВАННЯ ВІД ІНШИХ СЛІДЧИХ ДІЙ.....	65
<u>Острогляд О. В.</u> НОВИЙ КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ КОДЕКС: ЗАУВАЖЕННЯ ДО ОКРЕМИХ СТАТЕЙ.....	70
<u>Петечел О. Ю.</u> ПРОЦЕСУАЛЬНИЙ СТАТУС НЕПОВНОЛІТНІХ УЧАСНИКІВ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ЗА КРИМІНАЛЬНИМ ПРОЦЕСУАЛЬНИМ КОДЕКСОМ УКРАЇНИ.....	73